DASAMS

Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

Medlemsmøde om ny specialebeskrivelse for samfundsmedicin

3. november 2026 kl. 16.00-17.30

Velkommen

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

- **Plan for virtuelt medlemsmøde**
  - Kort præsentationsrunde (10 min)
  - Præsentere processen og ufærdige udkast (30 min)
  - Drøftelser, kommentarer og spørgsmål (40 min)
  - Opsamling (10 min)

- **Spørgsmål til jer**
  - Forventet fremtidige udvikling og kommende opgaver
  - Kommentarer til det overordnede – indledning, opdeling samt niveaudeling
  - Kommentarer til kerneopgaver

- **Skriftlige kommentarer på mail**
  - Skriftlige input til naestforperson@dasams.dk - frist 6. november 2026

Formål

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

- **Inddrage og give mulighed for indflydelse**
  - Ind i maskinrummet – alt er foreløbigt samt komprimeret proces
  - Ingen færdige svar – masser af spørgsmål

- **Bidrage – ”Pick your brain”**
  - Supplere og kvalificere gruppens overvejelser
  - Sikre at vi får andre gode inputs med – flere til at tænke med
  - Særligt fremtidige opgaver vil vi gerne drøfte med jer

Sundhedsstyrelsens specialebeskrivelsesproces

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

Tidsplan specialebeskrivelse

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

Kort og koncentreret proces

- **7. september 2026**: Temadag med første drøftelse
- **21. oktober**: 1. møde i arbejdsgruppen
  - SST sendte udkast til specialebeskrivelse 2-3 uger før mødet
  - Arbejdsgruppen arbejder lige nu på et nyt udkast
  - Arbejdsgruppemøde d. 4. nov.
  - Arbejdsgruppen indsender nyt forslag til specialebeskrivelse **16. nov.**
  - SST kommenterer før mødet
- **8. december**: 2. møde i arbejdsgruppen
  - Efter mødet kort skriftlig proces (lød som max 1. uge) -> Forslag til specialebeskrivelse
- **Høring**
  - Kort høring

Medlemsmøde
3. nov.

Vores speciale

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

- Ingen tidligere specialebeskrivelse
- Er svært at sætte på vanlig klinisk formel
- Meget varierede opgaver
- Mange mulige måder at opdele og beskrive på
- Vanlig niveaudeling duer ikke
  (almen praksis, speciallægepraksis, sygehus)
- Opgaver er ofte lovbestemte
- Særligt fremtidige opgaver er svære at forudse

SST's skabelon

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

- **Indledning**
  - Generelle forhold og opgaver fx ledelse, uddannelse, forskning (og beredskab)
  - Overordnet beskrivelse af specialet
- **Kerneopgaver**
  - Kerneopgave 1: Beskrivelse, niveauopdeling, fælles med andre specialer, fremtidig udvikling
  - Kerneopgave 2: Beskrivelse, niveauopdeling, fælles med andre specialer, fremtidig udvikling
- **Samarbejde med andre fag**
- **Forventet udvikling i specialet**

Max 10-15 sider

SST's udkast

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

Indholdsfortegnelse
1. Indledning
1.1. Formål
1.2. Forholdet mellem sundhedsvæsenets organisationer og de lægefaglige specialer
2. Generelle forhold på tværs af specialer
2.1. Fælles patienter
3. Kort overordnet beskrivelse af specialet
4. Opgaver i Samfundsmedicin
4.1. Generelle opgaver
4.2. Kerneopgaver
Rådgivning af myndighed, beslutningstagere, organisationer, fagpersoner, borgere og befolkning
Myndighedsarbejde og forvaltning
Sundhedsplanlægning
Organisations- og kvalitetsudvikling
Helhedsorienteret helbreds- og funktionsevne vurdering (komplekse)
Overvågning, monitorering og evaluering
5. Øvrige samarbejdende faggrupper
6. Forventet udvikling i specialet
7. Arbejdsgruppes medlemmer
8. Dette udkast er udarbejdet på baggrund af eksisterende materiale, herunder:

Nyt udkast er i proces

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

- **Kort beskrivelse af specialet**

- **Kerneopgaver**
  - Beskrivelse af opgave (og forudsætninger)
  - Tre niveauer: Stat, Region, Kommune
  - Fællesopgave med andre specialer
  - Fremtidig varetagelse

Andre afsnit

- Øvrige samarbejdende faggrupper
- Forventet udvikling i specialet (10-15 år)

Kerneopgaver

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

1. Rådgivning af myndighed, beslutningstagere, organisationer, fagpersoner, borgere og befolkning
2. Myndighedsarbejde og forvaltning
3. Sundhedsplanlægning
4. Organisations- og kvalitetsudvikling
5. Helhedsorienterede vurderinger af helbred og funktionsevne
6. Overvågning, monitorering og evaluering

Kort beskrivelse af specialet

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

Samfundsmedicin er et lægefagligt speciale med fokus på befolkningens sundhed i sammenhæng med samfundsforhold. Specialet omsætter lægefaglig viden til beslutninger og indsatser og bidrager til at analysere, forstå, forebygge og håndtere sundhedsproblemer i befolkningen samt til udviklingen af et effektivt, sammenhængende og fagligt velfungerende sundhedsvæsen.

- Brede lægefaglige kompetencer og en helhedsorienteret forståelse
- Folkesundhed - fokus på sundhed, sygdom og funktionsevne i et befolknings- og samfundsperspektiv
- Brobygger - mellem klinik, administration og politiske beslutningsniveauer samt mellem sektorer, organisationer og faggrupper
- Ulighed i sundhed og den biopsykosociale model
- Formes af den gældende lovgivning og aktuelle samfundsbehov

1. Rådgivning af myndighed, beslutningstagere, organisationer, fagpersoner, borgere og befolkning

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

Opgaven omfatter at anvende lægefaglig viden sammen med viden om sundhedsvæsenets organisering, beslutningsprocesser og lovgivning til at yde lægefaglig rådgivning om sundhedsfremme og forebyggelse på flere forskellige niveauer i samfundet.

I statslige myndigheder varetages lovbundne opgaver med lægefaglig rådgivning til andre myndigheder....

I regionerne varetages rådgivningsopgaven fx i forbindelse med planlægning og udvikling af sundhedsfaglige indsatser, kvalitetsudvikling og koordinering af sammenhængende patientforløb på tværs af sektorer.

På regionsniveau ydes lægefaglig rådgivning om sammenhængen mellem helbred, funktionsevne og sociale forhold i forbindelse med afgørelser på beskæftigelsesområdet samt som understøttelse af kommunernes rehabiliteringsindsatser

I kommunerne bidrager specialet med rådgivning om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering.

1. Rådgivning af myndighed, beslutningstagere, organisationer, fagpersoner, borgere og befolkning

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

Fremtidige opgaver

De lovbundne lægefaglige rådgivningsopgaver forventes ikke at ændre sig i den nærmeste fremtid, og vil fortsat varetages mest hensigtsmæssigt og effektivt med en samfundsmedicinsk forståelse.

I de kommende år forventes rådgivningsopgaven i stigende grad at omfatte **strategisk rådgivning** om håndtering af komplekse folkesundhedsudfordringer, herunder ulighed i sundhed, psykisk sygdom, multisygdom og demografiske ændringer.

Samtidig vil **øget datatilgængelighed og nye organisatoriske strukturer** i sundhedsvæsenet styrke behovet for specialets viden med henblik på bidrag til beslutninger på tværs af sektorer og kvalitetsudviklende indsatser.

2. Myndighedsarbejde og forvaltning

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

Opgaven omfatter myndighedsarbejde gennem lægefaglige vurderinger, sagsbehandling og afgørelser samt offentlig forvaltning gennem administration og udmøntning af lovgivning og politiske beslutninger.

Arbejdet indebærer at tilvejebringe det lægefaglige grundlag for myndigheders sagsbehandling, vurderinger og forvaltningsretlige afgørelser samt at træffe eller bidrage til afgørelser på myndighedens vegne inden for eget kompetenceområde.

Samfundsmedicineren integrerer lægefaglig viden og indsigt i sundhedsvæsenets organisering og rammer i konkrete vurderinger og anbefalinger, der understøtter beslutninger på tværs af fagområder og sektorer. Samfundsmedicineren bidrager desuden med lægefaglig viden til udarbejdelse af lovgivning og administrative regler.

2. Myndighedsarbejde og forvaltning

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

Fremtidig varetagelse

- Myndighedsarbejde og forvaltning forventes fortsat at være en central samfundsmedicinsk kerneopgave, men **opgavernes organisatoriske placering og fordeling mellem stat, regioner og kommuner kan ændre sig** som følge af reformer og ændret lovgivning.
- **Øget digitalisering og anvendelse af kunstig intelligens** forventes at ændre arbejdsgangene og effektivisere dele af sagsbehandlingen med sandsynlig frasortering af mere simple spørgsmål. Dette vil medføre at tilbageværende opgaver vil være mere **komplekse lægefaglige vurderinger**, tværfaglige afvejninger og kvalitetssikring af myndighedernes beslutningsgrundlag.

3. Sundhedsplanlægning

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

Opgaven omfatter at bidrage til sundhedsfaglig strategisk tilrettelæggelse og prioritering af sundhedsvæsenet. At omsætte politiske beslutninger og strategier til sundhedsfaglige planer og prioriteringer, med afsæt i lægefaglig viden, evidens og viden om sundhedsvæsenets organisering, rammer og opgaver. Monitorering af befolkningens sundhed, sygdomme og sundhedsydelser, herunder monitorering af sygdomme på samfundsniveau, epidemiologiske og registerbaserede analyser, evaluering af indsatser, vurdering af effekt og kvalitet samt forskning og udvikling.

Opgaven omfatter **vurdering af befolkningens, befolkningsgruppers og individers sundhedsmæssige behov ved planlægning af patientforløb, kapacitet og ressourceanvendelse samt udvikling af nye organisatoriske løsninger**.

Opgaven omfatter også at omsætte analyser og ny viden til anbefalinger, prioriteringer og beslutningsstøtte.

3. Sundhedsplanlægning

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

Fremtidig varetagelse

- Der vil være fremover i stor grad være behov for at sikre **afvejning af forskellige hensyn**, perspektiver og fagligheder på tværs af organisationer (og inde i organisationer) ved sundhedsplanlægning.
- Den samfundsmedicinske speciallæge evner at have blik for **perspektiver tværs af sygehuse**, politisk hensyn, forløbshensyn og økonomiske rationaler, hvilket vil være af stor vigtighed i den fremtidig varetagelse af sundhedsplanlægning.

4. Organisations- og kvalitetsudvikling

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

Opgaven omfatter at identificere problemer og forbedringsmuligheder, udvikle løsninger og sikre, at nye indsatser omsættes til praksis med fokus på kvalitet, patientsikkerhed, sammenhæng og hensigtsmæssig anvendelse af ressourcer.

Opgaven indebærer at analysere, monitorere, udvikle og forbedre organisationer, processer og arbejdsgange med afsæt i lægefaglig viden, evidens og viden om sundhedsvæsenets organisering, rammer og opgaver.

Samfundsmedicineren anvender sin lægefaglig viden, konkrete kendskab til klinikken, organisatorisk forståelse og sikrer sammenhæng mellem administration, klinik og politik.

4. Organisations- og kvalitetsudvikling

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

Fremtidig varetagelse
I lyset af de mange omstruktureringer sundhedsvæsenet kontinuerligt gennemgår, vil behovet for samfundsmedicinske kompetencer i særligt **de regionale stabsfunktioner øges**, da samfundsmedicineren evner at forbinde forskellige hensyn, perspektiver og fagligheder mv. på tværs af organisationen/organisationer.

5. Helhedsorienterede vurderinger af helbred og funktionsevne

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

- **Opgaven omfatter** helhedsorienterede vurderinger af borgere med midlertidige eller varige komplekse helbredsproblemer, deres rehabiliteringsbehov og betydningen af sociale determinanter i fht. borgerens helbred.
- Opgaven tager afsæt i et bredt sundhedsbegreb, hvor diagnosen ikke i sig selv afgør graden af funktionspåvirkning. Opgaven løses på individniveau og er som udgangspunkt borgerrettet (se også under rådgivning). Opgaven kan foruden udredning og vurdering, indbefatte behandlings- og rehabiliteringsopgaver for patienter, der har komplekse helbredsproblematikker og betydelig nedsat funktionsevne. Opgaven vil da løses i tæt samarbejde med andre speciallæger, herunder almen praksis.

DRAFT

5. Helhedsorienterede vurderinger af helbred og funktionsevne

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

Fremtidig varetagelse

- Afventes. Drøftes i arbejdsgruppen d. 4. nov.

6. Overvågning, monitorering og evaluering

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

Opgaven omfatter overvågning og monitorering af befolkningens sundhed, sygdomsforekomst og sundhedsrisici samt sundhedsvæsenets funktion og ydelser. Arbejdet bygger på systematisk indsamling og analyse af data, herunder epidemiologiske og registerbaserede analyser, samt evaluering af indsatser, herunder deres implementering, effekt og kvalitet.

Opgaven omfatter forskning og udvikling samt omsætning af data og ny viden til faglige anbefalinger, prioriteringer og beslutningsstøtte.

6. Overvågning, monitorering og evaluering

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

Fremtidig varetagelse

- Der forventes øget fokus på anvendelse af nationale **sundhedsregistre**, **tværsektorielle data** og **avancerede analysemetoder** til at belyse sygdomsforekomst og social ulighed i sundhed.
- Samfundsmedicinske speciallæger skal bidrage til at identificere relevante problemstillinger og **fortolke resultaterne** i en bredere sundhedsfaglig, organisatorisk og samfundsmæssig kontekst.

Forventet udvikling i specialet

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

Systemspeciale – Udvikling af et sammenhængende, bæredygtigt og lighedsskabende sundhedsvæsen.

Strategisk rådgivning – planlægning, prioritering og implementering

Sundhedsreformen - planlægning, organisering, implementering, prioritering, dataanalyse, samskabelsesprocesser og evaluering

Folkesundhed: Stigende behov for læger med kompetencer: Sundhedsovervågning, epidemiologi, sundhedsvæsenets organisering, prioritering, beredskab, forebyggelse, reduktion af ulighed i sundhed

Øget anvendelse af sundhedsdata, digitalisering og beslutningsstøtte samt evidensbaseret prioritering

Rehabilitering: Større rolle i rehabilitering og helhedsorienterede forløb ved komplekse problemstillinger.

Udvikling af nye behandlingsformer, demografisk udvikling og ændrede patientforløb

Udvikling af indsatser - sammenhængende patient- og borgerforløb samt ulighed i sundhed.

Tværsektorielle og integrerede løsninger

Klimaforandringer og beredskab

Spørgsmål til jer

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

- Forventet fremtidige udvikling og kommende opgaver
- Kommentarer til det overordnede – indledning, opdeling samt niveaudeling
- Kommentarer til kerneopgaver – ej tekstnært endnu

DASAMS
Dansk Samfundsmedicinsk Selskab

Tak for i dag!

Skriftlige input til naestforperson@dasams.dk - frist 6. nov. 2026